

единствена цел то да не се прекъсва, защото за българина кумството е по-ценно от цялото му състояние. (Генчев 1996, 319)

В сливения регион фонетично преобладава названието кръстник, въпреки че има разлика между понятията кум и кръстник. Кръстникът кръщава кръщелниците си, а кумът ги венчава, но обръщението към него при всички случаи е кръстник. Обикновено този, който венчава, извършва и кръщаването на децата на кумците си, но за техните сватби предава кумовото право на следващото поколение, като основното изискване за тях е, те да са семейни.

Историческите корени на институцията кумство се търсят още в епохата на матриархата и са известни като авункулат. (Генчев 1996, 319) Функцията на покровител е поета от брата на майката, именуван авункулус. Задълженията му като такъв са да се грижи за физическото и духовно израстване на сестрините си деца от раждането до израстването им. Особено важна и решаваща в това отношение е ролята му в обредите за преминаване на подрастващите племенници. Тези обреди в техния класически вариант не съществуват и не са характерни за българската народност, но са запазени някои обредни реликти и отношения, пръснати из цялата обичайна система като стригането, краденето на детето и даряването му /обличането/ с дрехи. Преди приемането на християнството обредите, свързани с основните моменти в живота на личността се извършват от родственик, наречен възприемник. (Генчев 1996, 347-348) С покръстването започва целенасоченото въздействие върху цялата паганистична система, като именно този възприемник поема функциите да извърши светото кръщение и венчавката. При това положение кръвното родство вече не е необходимо, но се запазва духовното родство. По сила и значение в народното съзнание те са тъждествени, което е предпоставка за създаване трета линия на родство – по кумство, което също се приравнява с кръвното и съжителство между лица, свързани с кумство, се смята за кръвосмешение. (Българско народно творчество 1963, т. 9, 26) Стига се до там, че се счита за грях, дори когато се наложи кума да венчава кумица, която преди това му е била първо либе, защото „и земята и небето ще се разтворят да ги погълнат”.³⁷ „Кумството държи по-първо място в лествицата на родството..., то е почти свещено.” (Маринов 1981, с. 289) Освен това семействата не могат да сменят и ролите

---

³⁷ Канят ме мамо на тежка сватба. Народна песен в изпълнение на Недялка Керанова.